

66 | 20
aukción | tétel

KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Hölgy gitárral | Lady with a Guitar

Gouache, papír | Gouache on paper, 101 x 72 cm
Jelezve balra középen | Signed left in the middle: Kádár Béla

Kezdő ár | Starting price: 8 500 000 Ft / 23 611 EUR
Becsérték: 12 000 000 – 16 000 000 Ft
Estimate: 33 333 – 44 444 EUR

KÁDÁR
BÉLA

A női portrék és aktok mindig fontos részét képezték Kádár Béla festészetének, így annak stílári változásai is kiválóan végigkövethetőek az életmű alakulásával párhuzamban. Korai, Rippl-Rónai stílusában vagy a szolnoki telepen készült művein még érezhetően élő modellek segítségével dolgozott a művész, felismerhetőek az egyedi arcvonások (*Parasztlányka rózsafüzérrel*, 1910; *Vörös hajú akt*, 1912; *Luca*, 1917 körül), az árkádiai- és bibliai témájú képein azonban már erősen tipizál. Ez utóbbi csoportokba tartozó festményeken megfigyelhető a gauguini szintetizmusra (cloisonizmus) jellemző síkban tartott, dekoratív, homogén és tiszta színfoltokból való képépítkezés keveredése a nagybányai festészet színvilágával, ahol a női figurák érzéki alakjukkal és éteri szépségükkel a mindenkori nőideál megtestesítői. Kádár árkádiai képei inkább Kernstok Károly és a Nyolcak hasonló tárgyú alkotásaihoz állnak közelebb, mintsem a háború után alakuló, Szőnyi István nevével fémjelzett Árkádia festők köréhez.

Az ún. expresszionista, Sturmos korszakában, a kísérletező kedvű Kádár egyre jobban elszakadt a látványtól, ahogy Hevesy Iván írta, a „*külvilág csak kiindulópont*” volt számára. Legnagyobb hatással festészetére ekkor Chagall és Kandinszki volt. Eleinte a népies mesemotívumokból építkező szürrealizmus és a német expresszionizmustól inspirált dinamikusabb képfelfogást ötvözte a kubista formaképzéssel, valamint a konstruktivista szerkesztési elvekkel. Ekkor kezdte figuráit úgy festeni, amely a kubizmusból ismert szembenéző profilokat követi, és csupán a legalapvetőbb részeket (szem, orr, száj) jelzik. A nők jellemzően egy mitológiai (kiűzetés, menekülés) vagy szerelmi jelenet (búcsúzás, leánykérés) szereplői, elszenvetői, és egyre gyakrabban tűnik fel az anya-gyermek témája Kádár festészetében.¹ Szakmailag a húszas évek volt Kádár legsikeresebb korszaka, Bécs és Berlin után megfordult az Egyesült Államokban is. A nagyvárosok hatása beszűrődött művészetébe: a szexuális felszabadság, a frivolitás, a

1. Kádár Béla: Vörös hajú akt, 1912 (részlet), magántulajdon
- 2-3. Kádár Béla: Fürdőzés után, 1915 körül (részlet), magántulajdon
4. Kádár Béla: Háztűznéző, 1925 körül (részlet), magántulajdon

divat alakulása nyomon követhető képein úgy, hogy mindvégig harmonikus összhangban vannak az időtlen, klasszikus szépségű nőkkel, akik mindinkább állandó főszereplői lesznek műveinek. Az art decós reklámgrafika népszerű megoldásai fedezhetők fel ekkori művészetében: dekoratív stilizálás, megnyerő színvilág, könnyedebb hangvétel.

Kádár Béla legkeresettebb képei végül a harmincas években festett art decós női portrék lettek, ahol a nők pucérsága rendkívül finoman, sejtetve van megjelenítve. Rabinovszky Máriusz írta, hogy „*rafinált, mondén kompozíció, ravasz összetétele testnek, vonalnak, fényfoltoknak, festészetnek, s grafikának*”. Gyakori eleme ezeknek a műveknek: a testet vagy haját légiesen körbe ölelő fátýol, a különféle csend-

élet-részletek, a sakktábla-motívum, ékszerrek, kalap, macska vagy hangszer stb. A női alakokat olykor vékony fehér körvonallal rajzolja körbe, máskor a rá jellemző festékszórásos technikával jelzi a testhatárokat. Kivételes könnyedséggel ötvözve a festői gesztusokat és a dekoratív rajzosság finom megoldásait. A most aukcióra került *Nő gitárral* egyszerre mindkét technikát alkalmazza, különösen látványos ez a fontosabb női hajlatoknál. A képen látható nő hajviselete inkább a görög antikvitást idézi a göndör fekete fürtjeivel, amelynek fekete hullámzása továbbhalad a nő vállán és a váza sziluettjén át a combján heverő fátýolig. Nem látunk semmit valójában a nőből, mégis rendkívül érzéki, ahogy a piros-zöld-szürkébe váltó reflexek tükröződnek az alapvetően fehér, szoborszerű testen.

FÖLDES LÉNA

- 1 1934-ben Kádárnak volt egy kiállítása, ahol csak az anyaság volt a téma. A bemutatót a Pesti Hírlap vagy a Munka, két szellemiségében igen eltérő folyóirat, egyaránt méltatta.

